

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

Cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: 441-6501

Ügyszám: 216/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

252/2011. (VIII. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ által 2011. március 23-án előterjesztett **panaszát** a 2011. augusztus 31-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Debreceni Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem kerül sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. március 23-án a Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság hivatalos helyiségében mondta jegyzőkönyvbe a panaszát, egyúttal kérte, hogy a panaszt a Testület bírálja el. A rendőrség a panaszt 2011. április 11-én küldte meg az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Központi Panaszirodájára, mely az ügyet továbbküldte a Testületnek, ahol 2011. április 18-án érkezett.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos a jegyzőkönyv felvétele során előadta, hogy a konkrét rendőri intézkedés, mellyel szemben panasszal kíván élni – 2011. március 22-én éjfél körül történt. A panaszos D. városban a K. utca irányából közlekedett a Tesco áruház felé a P. utca irányába. A kereszteződésben van egy „Stop” tábla, amely miatt korábban már megbírságolták a panaszost, ezért ott mindig megáll – állítása szerint – a panaszolt esetben is megállt.

A panaszos után közlekedett egy másik, fehér színű autó, amelynek a rendszámára és a típusára nem emlékszik, mert nem figyelte azt meg. Ez az autó szintén megállt mögötte a táblánál.

A P. utcán a Tesco áruházal szemben állt egy járóautó, amelyből a kiszálló két rendőr a panaszos autóját és a mögötte haladó autót is leintette. A rendőrök közül a nő a panaszos papírjait kérte el, a férfi pedig a másik autósét. A rendőrök visszaszálltak a kocsiába a papírokkal. A panaszos felhívta a figyelmet arra, hogy az intézkedő rendőrök közül a férfit korábbról ismeri, egy korábbi intézkedés miatt vele a viszonya nagyon rossz. Ezt követően, amikor kiszálltak a papírokkal a rendőrautóból, odament a panaszoshoz a nő, hogy egy csekket keressen elő, közben a férfi odament a másik autóshoz és elengedte.

A panaszos állítása szerint a csekk meglett, de ekkor azt mondta a rendőrnő, hogy a panaszost a stoptábla miatt állították meg, mert nem állt meg a táblánál előírás szerűen. A panaszos azt mondta, hogy ezt nem ismeri el, de – állítása szerint – a rendőrök mind a ketten csak nevettek. A panaszos elmondása szerint helyszíni bírságot nem ajánlottak fel a részére, mert a panaszos meg sem hallgatta a rendőröket, hanem rögtön közölte, hogy nem ismeri el a szabálysértés elkövetését. A rendőrök erre azt mondták, hogy feljelentik a panaszost. Kijelentette a panaszos, hogy neki nem kínáltak fel aláírásra semmilyen papírt és nem is írt alá semmit.

Kérdésre a panaszos elmondta, hogy a hölgy intézkedett vele szemben végig, nem a férfi. Az azonban látszott, hogy megismeri a panaszost és persze a panaszos is felismerte a rendőrt. Kérdésre a panaszos ugyancsak elmondta, hogy konfliktus nem volt köztük az intézkedés alkalmával, csak annyit kérdezett a panaszos a (férfi) rendőrtől, hogy „nem gusztustalan-e, hogy nem történt semmi, mégis meg akarnak büntetni”. Erre – a panaszos állítása szerint – mind a két rendőr gúnyosan mosolygott. A panaszos úgy látta, hogy a férfi a nőt „hagyta intézkedni, de látszott, hogy az egésznek ő az irányítója”. Állítólag azt is mondta a férfi, hogy ha panasszal akar élni, a rendőrnővel szemben tegyen panaszt. A panaszos azonban a nővel szemben nem szeretett volna panaszt tenni, csak a férfivel szemben, tekintettel arra, hogy a nő „végig normálisan intézkedett”. Kérdezte a panaszos azt is, hogy hova kell mennie a panaszt megtenni, mire a rendőrök elmondták a panaszosnak, hogy a rendőrségre menjen be. Ezt azonban már nem tudja konkrétan ki mondta, mert eléggé ideges állapotban volt már ekkor.

A panaszos úgy emlékszik vissza, hogy az egész intézkedés kb. fél óráig zajlott, közben eljött egy másik rendőrautó is mellettük – a panaszos szerint azért, hogy „megjegyezvén a rendszámát hátha később is meg tudják még büntetni”. De – jegyzi meg – a későbbiekben nem történt már vele szemben több intézkedés, mert onnan kb. három percre lakik és rögtön haza is ment.

Az intézkedés végén a rendőrnő meg is szondáztatta a panaszost, de annak az eredménye negatív lett. A panaszos véleménye szerint ez is csak azért történt, „mert hátha találnak még valamit, ami miatt meg tudják büntetni”.

A panaszos ismét kitért arra, hogy a férfi-rendőrt onnan ismeri, hogy kb. másfél-két éve intézkedett vele szemben a lakásán. Erre az intézkedésre azért került sor, mert a panaszos felesége vagy a mentők kihívták a rendőrséget, mert azt hitték, hogy a panaszos öngyilkos akar lenni, mert nyugtatót vett be. Ekkor a rendőr elől a panaszos elhajolt, mire a rendőr megbotlott, majd elesett és – a panaszos szerint – emiatt a rendőr „szégyenében úgy megbilincselte, hogy annak nyoma a mai napig meglátszanak a kezén”. Miközben a panaszost megbilincselte, a keze „recsegett”, „rátaposott” a panaszos kezére, minek következtében a bilincs rászorult, majd mivel nem az említett rendőr ment a panaszossal a mentőben, így meg sem tudták azt a mentőben lazítani. A panaszos akkor, a sérülésére vonatkozóan igazságügyi szakvélemény elkészítését kérte, amely a mai napig nem készült el.

A panaszos elmondta még azt is, hogy több intézkedés zajlott le vele szemben, amelyeket szintén ez a rendőr generált a panaszos szerint. Egy ilyen intézkedésre konkrétan utal, mikor is egy alkalommal azért akarták a rendőrök megbüntetni, mert átment az úttesten olyan helyen, ahol a közelben zebra nem található. Ez 2010. február 22-én 12 óra és 13 óra 30 perc között, a B. 10. számnál történt. Akkor a rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy ha nem fogadja el a bírságot, akkor „negyvenezerre emelkedik”. Ebből az ügyből kifolyólag azóta sem kapott határozatot, sőt a panaszos azóta utánajárt és szerinte megállapítható, hogy ott a rendőrnek nem is lett volna joga megbüntetni őt.

A panaszos ismételtén utalt arra, hogy neki ezzel a rendőrrel van személyes konfliktusa a korábbi intézkedés miatt, amiért szerinte ez a rendőr ezúttal sem intézkedett vele szemben korrekt módon. A panaszos állította, hogy a Stop táblánál megállt és szerinte ennek a rendőrnek a közreműködése miatt nem intézkedik jogszerűen a többi rendőr sem vele szemben.

Kérte, hogy a panaszát a Független Rendészeti Panasztestület bírálja el.

2) A panaszos 2011. május 3-án ismét megjelent a Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság hivatalos helyiségében és panaszát az alábbiakkal egészítette ki, amit jegyzőkönyvbe vettek. A panasz kiegészítését a Testület 2011. május 25-én érkezett.

A panasz kiegészítésében a panaszos ismét utalt arra, hogy az intézkedésben résztvevő férfi rendőr – álláspontja szerint – ellenszenvvel viseltetik iránta egy régebbi intézkedés során történt dolgok miatt. Ez az ellenszenv azóta is megvan és úgy érzi, ez az ember zaklatja. Kérdésre elmondja a panaszos, hogy a múltkori (2011. március 23-i) panaszt követően rendőri intézkedés vele szemben nem történt, ugyanakkor azért szeretne bejelentést tenni, mert az a félelme, hogy ez a rendőr valamit el fog követni ellene és ettől nagyon fél. Az történt ugyanis, hogy 2011. április 30-án, szombaton a panaszos 10 óra 44 perckor bejelentést tett a 112-es telefonszámon a következők miatt. A panaszos autóval ment egy ismerőseivel, a panaszos vezetett és mondta az ismerőseinek, hogy megy mögöttük egy rendőrautó és lehet, hogy az a rendőr ül benne, aki „ráállt”. Később, ahogy a Tesconál tettek néhány kört, a panaszos konkrétan látta is, hogy a rendőrautóban az a rendőr ül egy rendőrnővel, és egy ideig mentek utána. A panaszos szerint mivel láthatták, hogy nincs egyedül, ezért nem állították meg. A panaszos rögtön megtette a bejelentését a 112-es segélyhívón.

A panaszos utal arra, hogy május 2-án telefonon kereste a debreceni kapitányság két munkatársát is, akik közül az egyik azt mondta a panaszosnak, hogy nem látja a bejelentését, amit a 112-es telefonszámon tett, de ha panasza van vagy bejelentést szeretne tenni, akkor

írhat levelet is vagy bemehet a bejelentését megtenni oda, ahol legutóbb volt a főkapitányságon.

II.

A Testület megkeresése és kérdései alapján a Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság az ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján az ügyben rendelkezésre álló iratokat mellékelte. Ebből az alábbiak állapíthatóak meg.

1) A rendőrség által megküldött szabálysértési feljelentésből kiderül, hogy az intézkedő rendőrök feljelentést tettek a panaszos ellen az általa elkövetett, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 12 §-ába ütköző szabálysértés elkövetése miatt. A feljelentés ismerteti, hogy az eljáró rendőrök – szolgálatuk teljesítése során – álló ellenőrzést hajtottak végre D. városban, a P. utcán, melynek során észlelték, hogy a panaszos gépkocsija a K. útról a P. utca irányába haladt, ennek során az útkereszteződésben az „Állj, elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblánál megállás nélkül, enyhe fékezéssel haladt át. Az intézkedést végző rendőr a gépkocsit szabályos „állj” jelzéssel megállította, illetve annak vezetőjét személy és menetokmányok átadására szólította fel, melynek a vezető eleget tett. A panaszossal közölte a szabálysértés tényét, mire a panaszos közölte, hogy ő megállt a kereszteződésbe való behajtás előtt és nem ismeri el a szabálysértés elkövetését. Erre való tekintettel a rendőr az intézkedés alá vonttal közölte, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz, melyet tudomásul vett, de elmondta, hogy majd az ügyészségen feljelentést tesz, mert nem is követett el semmit. A panaszos körözésben, illetve vezetéstől eltiltásban nem szerepelt.

2) A rendőrség mellékelte egy rendőri jelentést is a panaszos által említett (és sérelmezett) másfél-két évvel ezelőtti intézkedésről is. A jelentés szerint 2009. október 20-án az esti órákban a rendőrök megjelentek a panaszos lakásán a megyei ügyelet utasítására, mert a mentőszolgálat kért segítséget, tekintettel arra, hogy a panaszosnak öngyilkossági szándéka volt és nem volt hajlandó együttműködni. A jelentés ugyanattól a rendőrtől származik, aki a jelen ügyben kelt panasz alapjául szolgáló, 2011. március 22-i intézkedésben részt vett.

A jelentés szerint a kivonuló rendőrök a helyszínen felvették a kapcsolatot a mentőorvossal aki elmondta, hogy a panaszos felesége jelentette be, hogy a férje 40 szem erős idegi nyugtatót szedett be öngyilkossági szándékkal, így be kell hogy szállítsák a Klinika I. Bel. SBO-ra. A mentőorvos azt is elmondta, hogy a panaszos agresszív, nem működik együtt. A rendőrök a panaszos feleségével is beszéltek, aki többször megpróbálta megnyugtatni a férjét, de nem járt sikerrel. Ezek után a rendőrök a panaszos feleségével együtt a felső emeleti szobába mentek, ahol ott találták a panaszost (igazoltatására magatartása miatt nem volt lehetőség). Több alkalommal felszólították az együttműködésre, majd a karjának megfogásával testi kényszert alkalmaztak, melyből kivonta magát, így nem vezetett eredményre. Ezt követően a „Törvény nevében” szavakkal a panaszost felszólították, hogy paprika sprayt, testi kényszert, bilincset fognak alkalmazni. Ezután a panaszost egy alkalommal paprika sprayvel arcon fújták és a bal kezét, illetve a karját testi kényszerrel hátrafeszítették, majd a jobb kezét is hátrafeszítették. Mindez az ágyon történt, ahol aztán a kezeit hátra helyzetben megbilincseltek. A spray, a testi kényszer, illetve a bilincs alkalmazása sérülést nem okozott, a panaszos orvosi ellátásról gondoskodtak. Ezt követően a panaszost a mentő a Klinika I. Bel. SBO -ra szállította. A klinikán az ügyeletes orvos a panaszost megvizsgálta és megállapította, hogy az alkalmazott bilincs, testi kényszer illetve a

spray nem okozott sérülést. Az orvos erről egy ambuláns kezelőlapot állított ki, melyet a rendőrök a jelentés mellé csatoltak. A panaszost a beszedett gyógyszerek és magatartása miatt további vizsgálat és megfigyelés céljából a kórházban tartották.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság az ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján 2011. június 10-én újabb iratokat mellélt.

3) A panaszossal szemben intézkedést foganatosító rendőr hölgy utólag nyilatkozott a történetekről. Ennek során elmondta, hogy az egyik korábbi éjszakai szolgálatából valóban emlékszik egy olyan intézkedésre, ami a Testület megkeresésében szerepel.

Elmondta, hogy rendszeresen sor kerül arra, hogy a P. utcán közúti közlekedési ellenőrzést tartanak, mivel a P. utca a városon átvezető egyik főútvonal, ahol rendszeres problémát jelent és baleseti forrás, hogy a Tesco parkolóból a tiltás ellenére balra nagy ívben fordulnak ki a járművek, illetve hogy a K. útról az előírt megállás nélkül fordulnak a járművek a P. utcára. Ezek a szabályszegések főként az éjszakai órákban gyakoriak, amikor egyes járművezetők azt hiszik, hogy ritkább a forgalom és így az említett tilalmakat figyelmen kívül hagyhatják. A rendőrség közterületi szolgálata szinte minden éjszaka, és amennyiben az ügyeleti küldések engedik, úgy a nappali időszakban is közúti közlekedési álló ellenőrzést tart a P. utcán.

A nyilatkozó rendőr hölgy előadta, hogy a P. utcán tartózkodott a járőrvezetővel és álló ellenőrzést hajtottak végre. Ennek során az előírt szolgálati öltözetet viselték, rajta a meghatározott azonosítókkal és ékítményekkel. A szolgálatot az egyik megkülönböztető jelzéssel ellátott, rendőri jelleggel kialakított szolgálati gépjárművel teljesítették.

Nem emlékezett a pontos időpontra, de éjfél körül lehetett, amikor észlelte, hogy egy gépjármű a K. útról úgy közlekedik a P. utca irányába, hogy nem tesz eleget a kihelyezett „Stop” jelzőtábla utasításának, azaz a kereszteződésbe való behajtást megelőzően a gépjármű vezetője nem állt meg. A gépjármű vezetője nem lassított a kereszteződésnél, hanem azon lendületesen haladt át. Mivel a gépjármű irányukba fordult, ezért azt a KRESZ-ben meghatározottak szerint leállította lámpával, körkörös „Állj!” jelzéssel.

Az említett szabályszegést a járőrvezető is látta, az intézkedést az utasítására kezdte meg. Miután a jármű leállt, annak vezetőjéhez lépett és az előírtaknak megfelelően kezdte meg az intézkedést, azaz köszönt, bemutatkozott, közölte a jelvéyszámot, továbbá az intézkedés okát és célját. Az intézkedés alá vont személy – emlékezete szerint – elismerte az általa elkövetett szabálysértés tényét és felszólításra okmányait átadta. Arra nem emlékezett pontosan, hogy ezek milyen okmányok voltak, de az biztos, hogy mind a személyt, mind pedig a gépjárművet ellenőrizték a különböző nyilvántartásokban.

Mivel a leírtakon túl más jogsértés nem merült fel, ezért a KRESZ szabálysértés miatt intézkedtek. Arra sem emlékszik, hogy az intézkedést mivel zárták, így arra sem tud nyilatkozni, hogy helyszíni bírság került kiszabásra vagy pedig szabálysértési feljelentéssel éltek.

A rendőr hölgy elmondta, hogy az intézkedést ő folytatta le, tevékenységét pedig a járőrvezető biztosította, aki az egész intézkedést végig látta, hallotta, mivel mindhárman egy kb. két méter átmérőjű körön belül tartózkodtak. Feltett kérdésre elmondta azt is, hogy a szóban forgó esetben csak a panaszos által vezetett járművet vonták intézkedés alá, olyat nem

észlelték, hogy mögötte közlekedett volna egy másik gépkocsi. Azt sem észlelték, hogy az intézkedés közben más jármű vezetője közlekedési szabálysértést valósított volna meg.

Feltett kérdésre úgy válaszolt, hogy az intézkedés alá vont személy az intézkedés kezdetekor teljesen normálisan viselkedett, azonban később egyre ingerültebbé vált, látszott rajta, hogy valamilyen pszichés vagy egyéb problémája van. Az intézkedés vége körüli időben már ki is szállt a gépjárműből és a gépjármű mellett járkált.

A panaszossal szemben volt alkoholszondás ellenőrzés, melyre részben a fenti magatartása adott indokot. Az alkoholszonda alkalmazásáról, mint intézkedő rendőr döntött, illetve azt ő hajtotta végre. A szondáztatás tárgyában, annak szükségességét, módját, illetve egyéb körülményeit illetően – emlékezete szerint – semmilyen kommunikáció nem történt közte és a járőrvezető között. Megjegyezte ugyanakkor, hogy a személy magatartását nem tudta mire vélni, nem értette, hogy a magatartása miért változott meg az intézkedés során.

Az intézkedés után a panaszos eltávozott a helyszínről, ekkor közölt a járőrvezető, hogy szerinte az ő jelenléte idegesíthette fel a panaszost, mivel korábban már intézkedett vele szemben. Ezen intézkedésről azonban nincs bővebb információja, ezt a témát kollegájával nem beszélték meg.

Szintén feltett kérdésre mondta el az intézkedő rendőr hölgy, hogy amikor látták a szabálysértés elkövetését már akkor eldöntötték, hogy ő fog a jármű vezetőjével szemben intézkedni, ezért állította le ő a gépjárművet. Figyelemmel az éjszakai időpontra, illetve a felállítási helyük és a K. úti kereszteződés közötti távolságra (kb. 200 m) ekkor még nem lehetett látni, hogy a járművet ki vezeti sőt a rendszámot sem lehetett látni, csupán azt tudták megállapítani, hogy egy sötét színű autó közlekedik feléjük. Az intézkedés során közte és a járőrvezető között nem volt a szabálysértés miatt alkalmazandó szankció tekintetében beszélgetés. Igaz, hogy az eset összes részletére nem emlékszik pontosan, de az tény, hogy ebben az ügyben nem lett volna mit megbeszélni. Történt egy közlekedési szabálysértés, amiben intézkedési kötelezettségük volt, szankcióként pedig a helyszíni bírságolás jöhetett számításba, amennyiben azt az állampolgár elfogadja, annak hiányában pedig feljelentéssel kell élni. Ez egy teljesen nyilvánvaló jogi helyzet, amin – a jelentést tevő rendőr álláspontja szerint – nincs mit megbeszélni.

4) A járőrvezető úgyszintén jelentést tett utólag a történetekről. Elmondta, hogy egy éjszakai szolgálat során D. városban, a P. utcán tartottak álló ellenőrzést, mivel ez részükre feladatuk ki volt adva, tekintettel arra, hogy a Tesco parkolóból kihajtok, illetve a K. útról kikanyarodók rendszeresen követnek el ezen a részen közlekedési szabálysértést. Ennek során észlelték, hogy a K. útról a P. utcára úgy kanyarodik ki egy sötét színű gépjármű, hogy nem tett eleget megállási kötelezettségének, hanem szinte azzal a sebességgel fordult ki a P. utcára, amivel korábban közlekedett.

A gépjárművet a járőr hölgy tagja állította le, és annak vezetőjével szemben ő intézkedett. A járőrvezető az intézkedését biztosította. Állítása szerint az intézkedés az előírásoknak megfelelően történt. Úgy emlékezett, hogy a panaszos az általa elkövetett szabálysértést elismerte. Arra azonban már nem emlékezett, hogy az intézkedés helyszíni bírságolással vagy feljelentéssel zárult.

Az ügyben elmondta, hogy az intézkedés közben megismerte a panaszost, mivel vele szemben korábban már intézkedett. Az intézkedés során sem a panaszoshoz, sem pedig a

kolléganőjéhez nem szólt, csupán az intézkedést biztosította, ugyanakkor azt érzékelte, hogy a jelenléte frusztrálta a panaszoszt, aki az intézkedés során egyre ingerültebbé vált. A panaszos nem szólt a rendőrökhöz, nem tett megjegyzéseket, azonban látszott rajta, hogy feszült, az intézkedés közben ki is szállt a gépjárműből és amellet járka fel, s alá.

Feltett kérdésre a járőrvezető elmondta, a panaszoszt onnan ismeri, hogy vele szemben kb. 2 évvel ezelőtt már intézkedett. Ennek az intézkedésnek a részleteire már nem emlékszik, de úgy rémlik számára, mintha öngyilkosság megakadályozása miatt a mentőszolgálat kért volna segítséget egy magánlakásban. Arra emlékszik, hogy ez a személy az öngyilkossági szándékáról (talán gyógyszert vett be) nem mondott le, felszólításainak nem tett eleget, így vele szemben gázspray használatára, továbbá testi kényszerre és bilincselésre került sor. A panasossal kb. egy évvel ezelőtt találkozott ismét, abban az edzőteremben, pontosabban annak a parkolójában ahová maga is jár. Barátjával volt ott és ez a személy a barátjának volt az ismerőse. A parkolóban futottak össze, ahol köszöntek egymásnak, majd a panaszos megismerte és olyan megjegyzéseket tett, hogy jó csúnyán elbántak vele, illetve miért kellett lefűjni, miért kellett bevinni stb. Érzékelhető volt számára, hogy a panaszos ezekkel a megjegyzésekkel feszültséget akart szítani, éppen ezért nem foglalkozott vele, hanem otthagyta. Ez a személy a rendőr barátjával ekkor még beszélgetett pár szót, majd nem sokkal később a barátja utánament. A barátja elmondta, hogy a már említett intézkedést neki is sérelmezte a panaszos, azonban bővebbet, vagy többet nem beszéltek erről. Az említett két eseten túl nem találkozott a panasossal vagy legalábbis erre nem emlékszik, illetve intézkedést sem fogantatosított vele szemben.

Szintén feltett kérdésre mondta el a járőrvezető, hogy a panaszoszt intézkedésnél, amikor a közlekedési szabálysértést látták, még nem tudták, hogy ki vezeti a gépjárművet. A leállítást, és az intézkedést a járőr hölgy tagja végezte. Ennek a konkrét okát nem tudja, általában az a kialakult gyakorlat, hogy az egyik intézkedést ő, a másikat pedig a másik kollega fogantatosítja. Arra biztosan emlékszik, hogy szó sem volt arról, hogy azért a kolléganője intézkedik mert ő nem akart volna. Az intézkedés során nem látott olyan problémát, körülményt, ami miatt bele kellett volna folynia az intézkedésbe. Erre figyelemmel az intézkedés során meg se szólalt, a kolléganő intézkedését biztosította. Már csak azért sem szólalt meg, mert látta, hogy a panaszoszt ingerültté tette a jelenléte és nem akarta a már kialakult helyzetet tovább fokozni, elmérgesíteni.

Az intézkedés során alkoholszondás ellenőrzésre is sor került. Erre a közúti közlekedési ellenőrzés keretében jogosultsággal rendelkeznek, azonban az is igaz, hogy a személy magatartása, frusztrált állapota is indokolta ezt, hiszen nem volt kizárható az ittasság. Igaz, hogy nem látszott rajta részegség, de az sem volt kizárható, hogy nem ivott.

Szintén feltett kérdésre mondta el, hogy valamennyi jogsértést elkövető gépjármű vezetőjét intézkedés alá vonták, nem emlékszik olyanra, amit a panaszos állít, hogy vele azonos időben közlekedett volna egy másik gépjármű is, melynek vezetője, szintén szabálysértést követett el és azzal szemben nem történt intézkedés.

Az intézkedés közben a kolléganővel nem beszélt, azonban az intézkedés befejeztével, amikor a panaszos már eltávozott, akkor közölte, hogy szerinte az ő jelenléte zavarhatta az intézkedés alá vontat és az intézkedés során ezért változott meg magatartása, emiatt lett egyre ingerültebb.

5) A rendőrség megküldött a Testület részére több olyan rendőri jelentést, illetőleg feljelentést, melyek a panaszossal szemben a megelőző években történt rendőri intézkedésekkel kapcsolatosak.

a) 2009. március 16-án kelt rendőri jelentés szerint a rendőrség megjelent D. városban a G. Étteremben, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozott gyanú merült fel arra, hogy a panaszos bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható, egyúttal arra nézve is konkrét adatok merültek fel, hogy a birtokában fegyver lehet. A panaszos elfogására, bilincselésére, majd ruházatának átvizsgálására került sor, melynek során nála egy gázsprayt találtak, a későbbiekben pedig a gépkocsijából előkerült egy gáz-riasztó fegyver, 6 db. 9 mm-es lőszerrel. A feltalált tárgyak lefoglalásra kerültek, a panaszost pedig előállították – majd vele szemben szabálysértési feljelentés történt. Nem a panaszban hivatkozott rendőr intézkedett a panaszossal szemben.

b) 2009. október 20-án a fentebb már ismertetett – testi kényszerrel és bilincseléssel járó – intézkedés történt a panaszos lakásán.

c) 2010. május 6-án a panaszossal szemben intézkedtek, mert a felesége tulajdonában lévő gépjárművel közlekedett, melynek a műszaki vizsgálata 2010. márciusában lejárt. A rendőrség helyszíni bírságot alkalmazott, a gépjármű üzemmentartójával szemben pedig feljelentéssel éltek. Ezúttal sem a panaszban hivatkozott rendőr intézkedett a panaszossal szemben.

III.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszosnak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdéséből mint a jogbiztonság alkotmányos alapelvéből levezetett tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, továbbá emberi méltóságát (Alkotmány 54.§).

1) A konkrét ügyben a rendőrség intézkedési kötelezettségével összefüggésben a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak”. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A panaszolt esetben az a nyilvánvaló helyzet állt fenn, hogy a rendőrség – járőrtevékenysége során – egy olyan cselekményt észlelt, amellyel kapcsolatban megállapítható a szabálysértés – intézkedéshez szükséges mértékű – gyanúja. **A Testület a panaszolt ügyben ezért úgy tekintette, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettsége mindenképp fennállt.**

2) A panaszos megállítására a rendőrség közlekedésrendészeti intézkedése keretében került sor. Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”. A *c)* pontja szerint pedig: „a jármű vezetőjét a rendszerezített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevitelével vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti”.

Az ellenőrzés során a rendőrség a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezett, megállította, igazoltatta és szabálysértési eljárást indított, illetve légzésminta adására kötelezte. **A Testület ezzel összefüggésben is megalapozottnak tartotta a rendőrség eljárását, a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a Testület szerint nem sérült.**

3) A panaszos hangsúlyosan sérelmezte, hogy az egyik intézkedő rendőr – a panaszos véleménye szerint egy korábbi intézkedés során kialakult konfliktusuk miatt – vele szemben intézkedéseket „generál”, így a rendőrség részéről folyamatos „zaklatásnak” van kitéve és az említett rendőr kollégái sem intézkednek vele szemben jogszerűen, a történetek miatt. A panaszban írt intézkedést is ennek tudja be.

Az Rtv. 11.§-ának (1) bekezdése szerint: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni (...)”. A 13.§ (2) bekezdése pedig előírja, hogy: „A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”.

A Testületnek vizsgálnia kellett, hogy a panaszossal szemben fogatosított intézkedésekkel összefüggésben megállapítható-e az elfogult, részrehajló eljárás a rendőrök, különösen pedig a panaszolt járőrvezető részéről.

A panaszos azt állítja, hogy a járőrvezető részéről a panaszossal szemben 2009-ben fogatosított intézkedés (testi kényszer, vegyi eszköz, bilincs alkalmazása) miatt közöttük konfliktus alakult ki, mely konfliktus hatására a panaszos – állítása szerint – a rendőrség „zaklatásának” van kitéve. Véleménye szerint e mögött a zaklatás mögött a járőrvezető áll. A panaszos ennek tudja be, hogy vele szemben intézkedés, illetve feljelentés történt az „Állj, elsőbbségadás kötelező!” táblánál való megállás elmulasztása miatt, mivel – mint állítja – ő nem követett el szabálytalanságot. Ezzel szemben a rendőrök az állították, hogy – figyelemmel az éjszakai időpontra, illetve a felállítási helyük és a K. úti kereszteződés közötti távolságra (kb. 200 m), nem lehetett látni, hogy ki szabálytalankodik, a járművet ki vezeti, sőt a rendszámot sem lehetett látni, csupán azt tudták megállapítani, hogy egy sötét színű autó közlekedik feléjük.

A Testület ebben a kérdésben a rendőrség álláspontját fogadta el, ugyanis életszerűtlennek tartotta, hogy a rendőrök az éjszakai időpontban, egy távolról közeledő autó esetében tudták volna, hogy az a panaszos gépkocsija és azt éppen maga a panaszos vezeti. A Testület elfogadta a rendőrség azon álláspontját is, hogy a panaszossal szemben valóban amiatt történt az intézkedés, mert a rendőrök egy feltételezett közlekedési szabálysértést észleltek.

Abban a kérdésben pedig, hogy a panaszossal szemben történt szabálysértési feljelentés a rendőri eljárás elfogultságából adódott volna – a Testületnek nincs hatásköre állást foglalni ugyanis az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A konkrét esetben a Testületnek arról kellene állást foglalnia, hogy az említett cselekmény valóban szabálysértés volt-e, illetőleg a panaszos elkövetett-e szabálysértést, mely kérdések eldöntése azonban a szabálysértési hatóságra tartozik.

A Testület a rendőrség által megküldött iratok alapján arra is rámutat, hogy a panaszossal szemben a megelőző években történt intézkedések vonatkozásában (jóllehet ezeket a Testület érdemben már nem vizsgálhatja) sem vethető fel az elfogultság vagy a részrehajlás gyanúja, ugyanis azokból kitűnik, hogy a panaszossal szemben fogatosított intézkedéseknek egyrészt minden esetben megvolt az ésszerű indoka, másrészt azokat – egy eset kivételével – nem a jelen ügyben érintett rendőr hajtotta végre, ráadásul olyan eset is volt, ahol nem is magával a panaszossal szemben intézkedtek.

A Testület emiatt a panaszt ebben a vonatkozásban nem tartotta megalapozottnak, a rendőrség intézkedése nem volt részrehajló vagy elfogult, így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült.

A panaszos arra is hivatkozott, hogy a vele szemben történt intézkedéssel egyidejűleg egy másik gépkocsit is intézkedés alá vontak a rendőrök, akit azonban nem büntettek meg, holott – a panaszos szerint – ha vele szemben szabálysértési feljelentés történt, úgy ezzel a gépkocsival szemben is el kellett volna járniuk a rendőröknek, mert a gépkocsi közvetlenül a panaszos gépkocsija mögött közlekedett. Ezzel szemben a rendőrök kategorikusan cáfolták, hogy a panaszossal szemben történt intézkedéssel egyidejűleg bárki mással szemben is intézkedtek volna.

Tekintettel arra, hogy a Testületnek nem állt rendelkezésére további bizonyíték, amely a fenti ellentmondást bármelyik fél javára feloldhatta volna, a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga vonatkozásában nem állapított meg alapjogsérelemet.

4) A panaszos sérelmezte azt is, hogy az intézkedő rendőrök gúnyosan mosolyogtak rajta, illetve kinevették. Ezzel szemben mindkét rendőr jelentése azt tartalmazza, hogy az intézkedés udvarias, tisztelettudó hangnemben zajlott.

Az Rtv. 2. § második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

Tekintettel arra, hogy a Testületnek nem állt rendelkezésére további bizonyíték, amely a fenti ellentmondást bármelyik fél javára feloldhatta volna, a Testület a panaszos emberi méltóságának sérelme vonatkozásában nem állapított meg alapjogsérelmet.

IV.

A Testület megállapításai szerint a vizsgált ügyben a panaszossal szemben alapvető jogot sértő intézkedés nem történt, illetőleg ilyen intézkedés nem állapítható meg, így az Rtv. 93. § (2) bekezdésének első fordulata alapján a Testület a panaszt az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez tett át.

Budapest, 2011. augusztus 31.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag